

مضمون: عمومي فزیک (میخانیک)

د افغانستان اسلامي جمهوري دولت
د لویو زده کړو وزارت
بُست پوهنتون
طب پوهنځي
معالجوي طب
د پارتمنت

دهايگن قانون

● مضمون: عمومي فزیک (میخانیک)

● صنفی پروژه: د لود ویک هاگن لوندزماري پوازولي (پیزولي) قانون

● ترتیب کوونکی: اسدالله (فرزاد)

● لارښود استاد: بناغلي دیپلوم محمود (سنگین)

Ketabton.com

● افغانستان - هلمند - لښکرګاه (۱۳۹۶)

لړليک

❖ لړليک	أ
❖ سرسره	ب
❖ INTRODUCTION پېژندنه،	1
❖ د لوک هانگ او جان لوئیزی ماری پوازولی (پیزولی) قانون	3
❖ (FLUIDS) سیال جسمونه:	5
❖ سیالونه:	5
❖ ۳: د سیالاتو فشار	6
❖ لزوجیت (نېټل) VISCOSITY	7
❖ متن او ثبوت	8
❖ مثالونه	14
❖ لومړی مثال:-	14
❖ دویم مثال:-	15
❖ دریم مثال:-	17
❖ څلورم مثال:-	18
❖ پنځم مثال:-	19
❖ اخليکونه	23

مضمون: عمومي فزيک (ميخانيک)

سرسره

د الله ج په خپڅڅلي نامه

لکه څنگه چې الله ج په خپل خپڅڅلي کلام کښي فرمايې
ژباړه: يقيناً په پيداينبت د اسمانونو او ځمکه کښې او په تغير او بدلون د شپو
او ورځو کښې د عقل د خاوندانو لپاره خاماڅا د عبرت نښې دي .
په ټولو انسانانو باندې الله تبارک تعالی د علم زده کړه لازمه گرځولې او د علم
په زده کولو يې مکلف کړی دی ، د پوهې په اړه په زياتو حاديثونو کې هم
يادونه شوی دی ، يو حديث شريف کښې راځي ، چي عبدالله بن عباس رض
الله فرمايې: تفکروا في خلق الله ولا تفکروا في ذات الله (رواه الطبرانی)
الله تعالی په خپل کتاب قران الکريم کښې (۷۸۰) ځلې د علم کليمه په بېلا
بېلو صيغو سره ذکر کړی ده ، او په يوه آيات شريف کښې داسې فرمايې
(يعنی په هغه څه چي نه پوهېږئ ، د پوهې د خاوندانو نه پوښتنه وکړئ) نو علم
په لاندې گراف کښې په خپلو برخو ويشل شوی دی

PREPARED BY ASADULLAH (FARZAD)

(علم له عمل نه پرته هېڅ گټه نه لري ، او عمل له علم نه بغير د يوه ناروغ شخص په شان دی)

مضمون:-عمومي فزيک (ميخانيک)

PREPARED BY ASADULLAH (FARZAD)

(علم له عمل نه پرته هېڅ ګټه نه لری، او عمل له علم نه بغير د يوه ناروغ شخص په شان دی)

پېژندنه، INTRODUCTION

هايگن پيزولی د فريدریک لودويگ هايگن (Friedrich Ludwig Hagen) او هالین شارلوت البرتین هيگن (Helene Charlotte Albertine Hagen)

خوی دی، او هم يې يوه خور درلوده چی والیما کنيگانې نيومان (Wilyelma)

Kunigunde Neumann) نومېده، هايگ پيزولی د

ويلهماین اوگويست هيگن (Wilhelmine Auguste)

Hagen) سره واده کړی، او دوی دوو د کارل هايډريچ

هيگن (Carl Heinrich Hagen) په نوم یو خوی

درلودی.

هايگ پيزولی یو پياوړی جرمني سیول انجینر

وو، نوموړی په (۱۹۹۷/مارچ/۳) کال کښی په

ختېځه پراسیا کی خپېږدلی دی، او د شپږ اتیا کلونو

په عمر په (۱۸۸۴/مارچ/۳) کال کښی په برلین کی

ومړ، څوک چي په ډیرو مهمو برخو لکه: سیال

میخانيک، هایډرولیک انجینري (د اوبو خواص په

حرکت کی)، احتمالي تیوری په منځته راوړولو کی ونډه

لری.

PREPARED BY ASADULLAH (FARZAD)

مضمون: عمومي فزيک (ميخانيک)

SON OF HAGEN

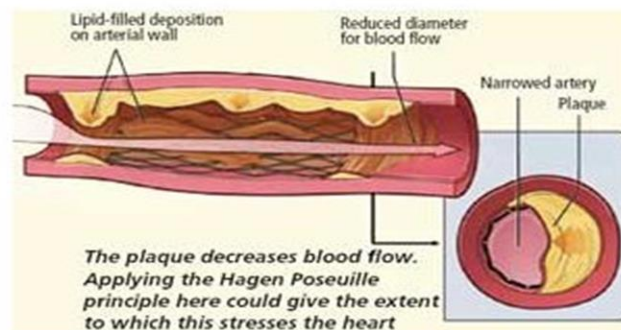
PREPARED BY ASADULLAH (FARZAD)

مضمون: عمومي فزيک (ميخانيک)

د لوک هانگ او جان لوئیزی ماري پوازولي (پيزولي) قانون

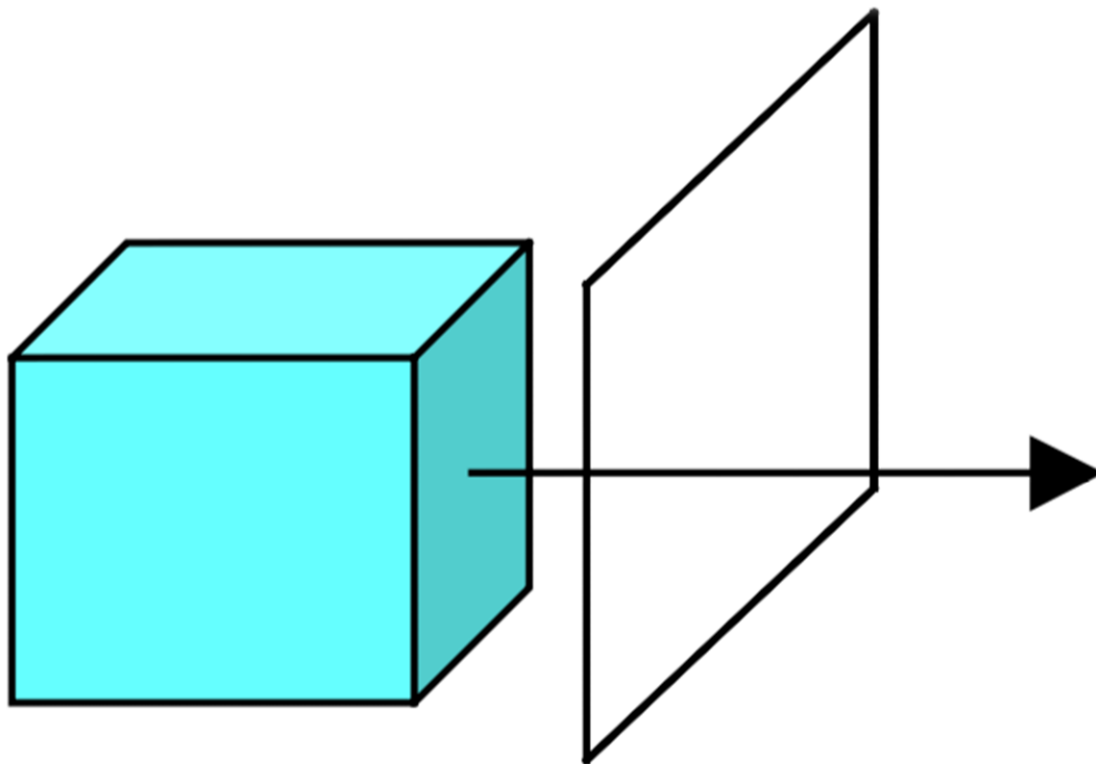
$$Q = \frac{\Delta P \pi r^4}{8L\eta}$$

★ نوموړی قانون بیانوی چي په یوه ثانيه کښی خومره مقدار مایع د یوی

PREPARED BY ASADULLAH (FARZAD)

استواني د کيفي مقطع څخه تېرېږي

volume flow rate $Q = dV/dt$

مخکې له دې نه چې د هايگ قانون تشرېح کړو بايد چې هغه اړين مسائل کوم
چې ددې قانون د زده کړې لپاره اړين برېښي ، څومره به ښه وي ، چې يوه لنډه او
دلچسپه يادونه ترې وکړو.

PREPARED BY ASADULLAH (FARZAD)

مضمون: -عمومي فزيک (ميخانيک)

(FLUIDS) سيال جسمونه:

★ د گازاتو او مايعاتو حالتونه، د تودوخې درجې، حجم، فشار، سطحې

کشيش، لزوجيت، کثافت او داسې نورو فزيکي خواصو پورې اړه لري.

★ ټول سيال جسمونه په کينماتيکي، ډيناميکي، او ستاتيکي پديدو کې خپرل

کيږي.

سيالونه:

۱:- په مايع حالت کې د اجسامو ماليکولونه د اتصال (نښتلو) له کمزورو قوو سره يو له بله سره تړل شوي دي، هغوی ثابتو موقعتونو ته مقيد نه دي، بلکې يو د بل پر مخ په ښويدلو په آزاده توگه له يوه موقعت څخه بل موقعت ته د

PREPARED BY ASADULLAH (FARZAD)

مکان تغیر کوی، بناءً تکلی حجم لری او کولای شی روان واوسي، او په همهغه لوبني کبني چی اچول کيږي، د هماغه لوبني شکل ځانته غوره کوی.

۲:- په گاز حات کبني ذرې د مایع په نسبت په خپلو منځونو کبني ډیره فاصله لری، داچي د ذرو تر منځ یې فاصله یې ډیره ده، معلومه خبره ده چی د ذراتو تر منځ قواوي به یې ضعیفي وی، په هغه اندازه چی د طرف نظر وړ وی، له همدې کبله د هغوی مالیکونه د مایع په نسبت آزاد حرکت کولای شي، بناءً گازونه د متراکم کېدو قابلیت لری، تکلی شکل او حجم نه لری، او هری خوا ته خپريږي.

۳:- د سیالاتو فشار

فشار په لوبني کبني د سیال په هره نقطه کبني، عبارت دی د سطحې پر واحد باندې د عمودي وارده قوې څخه چی کیدای شی داسې ولیکل شي. = فشار

$$P = \frac{F}{A} [N/m^2]$$

قوه
سطح

لزوجيت (نېټل) viscosity

يعنې داخلي اصطحاک: معمولاً چي کله موږ په مايعاتو کښي له اصطحاک څخه بحث کوو، دا به داخلي اصطحاک وي.

لزوجيت په حقيقي مايع کښي د داخلي اصطحاک يا هغه قوه کوم چي په يوه مايع کښي د يو جسم د حرکت په مقابل کي پيدا، يا هم خپله د مايع په مينځ کښي د نوموړي مايع د ددو طبقو د يو پر بل د ښوېدو د کميدو يا مانع سبب ګرځي.

لزوجيت به ځکه په خيالي مايع کښي نه وي، ځکه چي لزوجيت په داخلي اصطحاک پور اړه لري، ولي چي خيالي مايع هغې مايع ته ويل کېږي، کوم داخلي اصطحاک ونه لري، او هم د تراکم کېدو قابليت ونلري.

مضمون: عمومي فزيک (ميخانيک)

که چيری د یو مایع یوه طبقه په بلې وېشوپرې، نو یوه قوه د داخلي اصطحاکاک په نوم منځته راځي، که چېرې د مایع پاسنی طبقه تېزه وی، کولای شې چې خپلې لاندنۍ طبقې تعجیل ورکړي

η : د لزوجیت د ضریب په نوم یادېږي، د هرې مادې لپاره ټاکلی دی، او یو مهم ثابت دی، معمولاً η په هغه مایعاتو کېنې چې په آسانی سره جریان پیدا کوي، کم قیمت اخلي، او برعکس زیات.

$$[\eta] = [d/Av] = m/m^2 \cdot m/s = s/m^2$$

$$= kg \cdot m/s^2 \times s/m^2 = kg/ms$$

$$\text{or } [kg \cdot m/s^2 \times s/m^2 = pa \cdot s]$$

چې په SI نړیوال سیستم کېنې د η واحد $pa \cdot s$ دی.

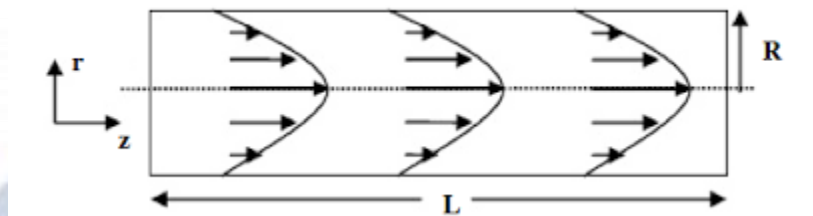
متن او ثبوت

یو مقدار مایع د " η " په لزوجیت د یو نل د مقطع څخه چې اوږدوالی یې "L" او شعاع یې "R" وی، د وخت دپه واحد کې تېرېږي، د داخلي اصطحاکاک له مخې د نل په نیمایي کې د مایع د حرکت سرعت تر ټولو زیات دی، او د بدنې سره تقریباً صفر دی، په دغه نل کې یوه استوانه یې ډوله رشته چې شعاع یې "r" او محور یې د نل د محور سره جوخت او منطبق دی، تر کتنې لاندې نیسو د نل په پیل او

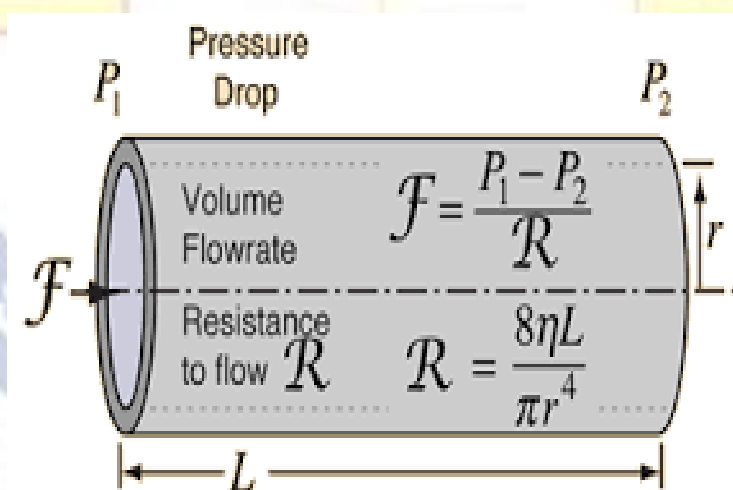
PREPARED BY ASADULLAH (FARZAD)

مضمون: عمومي فزيک (ميخانیک)

آخیر کی فشار تغیر کوی چي په ترتیب سر p_1 او p_2 دي ($p_1 > p_2$) د نل په دننه کی د طبقو سرعت د "r" تابع دی یعنی $v=v(r)$ سره دی.

د نل په بدننه کی $R=r$ سره دی، د مایع سرعت صفر او د نل پر محور باندی $r=0$ سره دی، او د مایع سرعت تر ټولو غټ دی، د نل په دننه کی حرکت رژیم (طرز) لا میناری او پر مایع باندی دوی قوی چي یوه د فشار د توپیر قوه F_p او بله د اصطحاک قوه F_{fri} عمل کوی، عبارت دی له:

$$f_p = \pi r^2 (p_1 - p_2)$$

PREPARED BY ASADULLAH (FARZAD)

مضمون: عمومي فزيک (ميخانيک)

$$f_{fri} = \eta^2 \pi r l \frac{dv}{dt}$$

له بلي خوا $2\pi r l$ د "r" په شعاع سره د مايع د استوانې د ګاونډۍ مايع سره د تماس سطح ده، چې د جانبي په نوم ياديږي، د تعادل په حالت کې بايد د استوانې په سر او پای کې د فشارونو توپير او د اصطحکاګ توپرونه بايد يو د بله سره مساوی وی او مخالف الجېته وی، يعنې:-

$$f_p = -f_{fir} \Rightarrow \pi r^2 (p_1 - p_2) = -\eta^2 \pi r l \frac{dv}{dt}$$

$$dv = -\frac{1}{2\eta} \cdot \frac{p_1 - p_2}{1} r dr$$

اوس! که چيرې د پورته افادې د کيڼې خوا د $v = v(r)$ څخه بيا تر $v = 0$ پورې او د ښې خوا ده د r څخه بيا تر $r = R$ پورې انټګرال ونيسو، نو لرو چې:

$$\int_{v=v(r)}^{v=0} dv = -\frac{1}{2\eta} \frac{p_1 - p_2}{l} \int_r^R r dr$$

$$v|_{v(r)}^0 = -\frac{1}{2\eta} \frac{p_1 - p_2}{l} \left(\frac{r^2}{2} \right) \Big|_r^R$$

$$0 - v(r) = -\frac{1}{2\eta} \frac{p_1 - p_2}{l} \left(\frac{R^2}{2} - \frac{r^2}{2} \right)$$

v

PREPARED BY ASADULLAH (FARZAD)

(علم له عمل نه پرته هېڅ ګټه نه لری، او عمل له علم نه بغير د يوه ناروغ شخص په شان دی)

مضمون: عمومي فزيک (ميخانيک)

$$v(r) = \frac{(p_1 - p_2)}{2\eta l} \left(\frac{R^2 - r^2}{2} \right) = \frac{(p_1 - p_2)}{4\eta l} (R^2 - r^2)$$

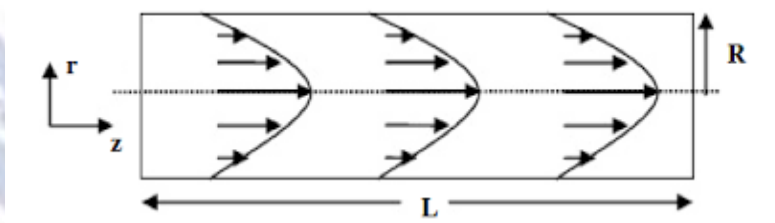
$$v(r) = \frac{(p_1 - p_2)}{4\eta l} (R^2 - r^2) \dots (1)$$

$$\frac{(p_1 - p_2)}{4\eta l} = c(\text{constant})$$

له چيری دی معادلې ته ځير شو وينو چی نوموړی معادله

$f(x) = cx^2$ ددغې معالې سره (پارابول معادلې) ته ورته ده، چی دا به په اصل

کښي د سرعتونو د بدلون گراپ د نل په مينځ په گوته کوی، لکه په لاندی شکل کښي

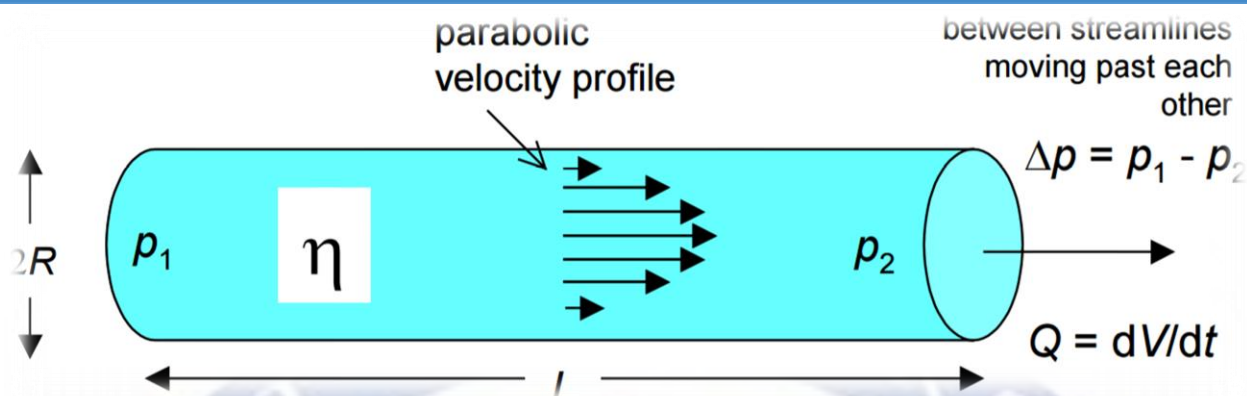
اوس به د هايگ پيرولی د معادلې اصلی مطلب يعنی د هغو ټولو مايعاتو اندازه کوم چي

د وخت په واحد کښي د نل د يوې کيفي نقطې څخه تېرېږي، محاسبه کړو:

PREPARED BY ASADULLAH (FARZAD)

(علم له عمل نه پرته هېڅ گټه نه لری، او عمل له علم نه بغير د يوه ناروغ شخص په شان دی)

مضمون: عمومي فزيک (ميخانيک)

دا چي مستوي گاني دوه دي، نو $r + dr$ ترمنځ د يوي مقطع څخه به په يوه ثانيه کي dQ په اندازه مايع تېره شي:

د دايروي قشر مساحت ($d\omega$)

$$dQ = d\omega(r) = 2\pi r dr v(r) [m^3/s]$$

$$dQ = 2\pi r dr v(r) \dots (2)$$

د اولي معادلې څخه د $v(r)$ قيمت اخلو او په دوهمه معادله کښې يې وضعه کوو نو لرو چي:

$$dQ = 2\pi r dr \frac{1}{4\eta} \frac{p_1 - p_2}{l} (R^2 - r^2)$$

که چيري د پورته معادلې څخه $r=0$ څخه تر $r=R$ پورې انټگرال ونيسو،

لرو چي:

$$Q = \int_0^R 2\pi r dr \frac{1}{4\eta} \frac{p_1 - p_2}{l} (R^2 - r^2)$$

PREPARED BY ASADULLAH (FARZAD)

(علم له عمل نه پرته هېڅ گټه نه لري، او عمل له علم نه بغير د يوه ناروغ شخص په شان دی)

مضمون: عمومي فزيک (ميخانيک)

$$\begin{aligned}
 &= \int_0^R \pi \frac{1}{2\eta} \frac{p_1 - p_2}{l} (R^2 - r^2) r dr \\
 &= \pi \frac{1}{2\eta} \frac{p_1 - p_2}{l} \left(\int_0^R R^2 r dr - \int_0^R r^3 dr \right) \\
 &= \frac{\pi}{2\eta} \frac{p_1 - p_2}{l} \left(R^2 \frac{r^2}{2} \Big|_0^R - \frac{r^4}{4} \Big|_0^R \right) \\
 &= \frac{\pi}{2\eta} \frac{p_1 - p_2}{l} \left(R^2 \frac{R^2}{2} - \frac{R^4}{4} \right) \\
 &= \frac{\pi}{2\eta} \frac{p_1 - p_2}{l} \left(\frac{R^4}{2} - \frac{R^4}{4} \right)
 \end{aligned}$$

$$Q = \frac{\pi}{8\eta} \frac{P_1 - P_2}{l} R^4 \Rightarrow Q = \frac{\Delta P \pi R^4}{8l\eta}$$

$$\begin{aligned}
 Q &= \frac{\Delta P \pi R^4}{8l\eta} = \frac{\Delta p \pi \left(\frac{d}{2}\right)^4}{8l\eta} = \frac{\Delta p \pi d^4 \left(\frac{1}{2}\right)^4}{8l\eta} \\
 &= \frac{\Delta p \pi d^4}{8l\eta} \times (0.0625) = \frac{\Delta p \pi d^4}{8l\eta \frac{1}{(0.0625)}} = \frac{\Delta p \pi d^4}{8l\eta 16} \\
 &= \frac{\Delta p \pi d^4}{128l\eta}
 \end{aligned}$$

$$Q = \frac{\pi d^4}{128\eta l} \Delta p$$

PREPARED BY ASADULLAH (FARZAD)

مضمون: عمومي فزيک (ميخانيک)

په پورته معادله کښي، Q د نل څخه د تيريدونکي سيال مايع مقدار، ΔP د فشار توپير، R د استوانه يې لوبنې شعاع چې په طب کې ورنه د رگ شعاع مراد ده، L د استوانه يې لوبنې اوږدوالی چې په طب کې د رگ اوږدوالی ورنه مراد دی، η د سيال مايع يا د وينې د غلظت ضريب.

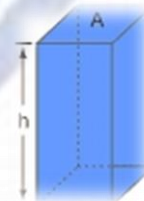
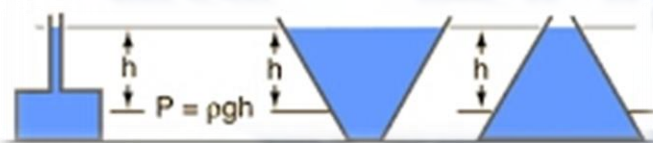
⇐ په يوه ثانيه کښي د R په شعاع سره د نل د يوې کيفي نقطې څخه د تيريدونکي سيال مادي مقدار ته د هايگن پيزولي قانون ويل کيږي.

مثالونه

لومړی مثال:-

يوه مايع چې کثافت يې $\rho = 1.050 \text{ kg/m}^3$ دی، په يوه نل کښي چې ارتفاع (0.500m) ده، پورته شوی، تاسو يې د فشار تغيرات پيدا او د پيزولي قانون ته يې بدل کړي؟

حل: پوهيږو چې د فشار تغيرات مساوی دی په:

$$\text{pressure} = \frac{\text{weight}}{\text{area}} = \frac{mg}{A} = \frac{\rho vg}{A} = \rho gh$$

$$v = hA = \text{VOLUME}$$

$$\text{weight} = mg$$

PREPARED BY ASADULLAH (FARZAD)

(علم له عمل نه پرته هېڅ ګټه نه لري، او عمل له علم نه بغير د يوه ناروغ شخص په شان دی)

مضمون: عمومي فزيک (ميخانيک)

$$\begin{aligned}
 p_1 - p_2 &= \rho gh \\
 &= (1.050 \text{ kg/m}^3) (9.80 \text{ m/s}^2) (0.500 \text{ m}) \\
 &= 5.15 \times 10^3 \text{ pa}
 \end{aligned}$$

Substitute into poiseuille's law

$$\begin{aligned}
 \frac{\Delta v}{\Delta t} &= \frac{\pi R^4 (p_1 - p_2)}{8 \eta l} \\
 &= \frac{\pi (2.0 \times 10^{-4} \text{ m}) (5.15 \times 10^3 \text{ pa})}{8 (2.7 \times 10^{-3} \text{ N.s/m}^2) (2.0 \times 10^{-2} \text{ m})} = 6.0 \times 10^{-6} \text{ m}^2/\text{s}
 \end{aligned}$$

دويم مثال:-

يوه استوانه د يو متر په اوږدوالي سره په افقي ډول پرته ده، له دې څخه د تېرېدونکي

مايع مقدارې سرعت $Q = 1.5 \text{ m}^3/\text{s}$ سره دی، تاسو يې د استوانې قطر او

مساحت پيدا کړئ؟ که...!

$$\Delta p = 1.5 \text{ pa}$$

$$\eta = 2.3 \frac{\text{kg}}{\text{ms}}$$

$$d = ? \text{ \& } A = ?$$

PREPARED BY ASADULLAH (FARZAD)

(علم له عمل نه پرته هېڅ ګټه نه لري، او عمل له علم نه بغير د يوه ناروغ شخص په شان دی)

مضمون: عمومي فزيک (ميخانيک)

$$Q = \frac{\pi d^4 \Delta P}{128 \eta l} \Rightarrow \pi d^4 \Delta P = Q 128 \eta l \Rightarrow d^4 = \frac{Q 128 \eta l}{\pi \Delta P}$$

$$\Rightarrow d = \sqrt[4]{\frac{Q 128 \eta l}{\pi \Delta P}}$$

$$= \sqrt[4]{\frac{128 (1.5 \text{ m}^3/\text{s}) (1 \text{ m}) (2.3 \frac{\text{kg}}{\text{ms}})}{\pi (1.5 \text{ pa})}}$$

$$= \sqrt[4]{\frac{128 (1.5) (1) (2.3)}{\pi (1.5)} \times \frac{\frac{\text{m}^3}{\text{s}} \times \text{m} \times \frac{\text{kg}}{\text{ms}}}{\frac{\text{N}}{\text{m}^2}}}$$

$$= \sqrt[4]{\frac{441.6}{4.71} \times \text{m}^4} = \sqrt[4]{93.75 \text{ m}} = 3 \text{ m}$$

د (ب) د جذ حل لکه چي پوهېږو چي د استوانې مساحت دی په:

$$S = 2\pi Rl \quad \text{جانبې مساحت}$$

$$A = 2\pi R(l + R) \quad \text{کلي مساحت}$$

اوس به R مساوی شي په:

$$d = 2R \Rightarrow R = d/2 = 3/2 \\ = 1.5$$

$$\boxed{R = 1.5}$$

PREPARED BY ASADULLAH (FARZAD)

(علم له عمل نه پرته هېڅ ګټه نه لری، او عمل له علم نه بغیر د یوه ناروغ شخص په شان دی)

مضمون: عمومي فزيک (ميخانيک)

$$S = 2\pi Rl \Rightarrow 2\pi(1.5m)(1m) \Rightarrow S = 9.4245m^2$$

$$A = 2\pi R(l + R) \Rightarrow 2(3.1415)(1.5m)[(1m) + 23.562m^2] =$$

$$A = 23.562m^2$$

درېم مثال:-

که چيري يوه مايع د $7.2 \times 10^{-6} m^3/s$ په سرعت سره په يوه نل کنبې چي شعاع يې $2.3 \times 10^{-4} m$ او اوږدوالي يې $2.4 \times 10^{-2} m$ پورته شوي، که فشارونه يې په ترتيب سره

$$p_1 = (6.66 \times 10^6 PA) \text{ and } p_2 = (3.33 \times 10^4 PA) \text{ تاسوي د}$$

لزوجيت ضريب محاسبه کړي؟

حل:

$$\Delta v / \Delta t = v = \frac{\pi R^4 (p_1 - p_2)}{8\eta l} \Rightarrow$$

$$v = \frac{\pi R^4 (p_1 - p_2)}{8\eta l} = v 8\eta l = \pi R^4 (p_1 - p_2) \Rightarrow$$

$$\eta = \frac{\pi R^4 (p_1 - p_2)}{v 8l}$$

PREPARED BY ASADULLAH (FARZAD)

(علم له عمل نه پرته هېڅ گټه نه لري، او عمل له علم نه بغير د يوه ناروغ شخص په شان دی)

مضمون: عمومي فزيک (ميخانيک)

$$\Delta p = (p_1 - p_2) = (6.66 \times 10^6 \text{ PA}) - (3.33 \times 10^4 \text{ PA})$$

$$\Rightarrow \Delta p = 3.33 \times 10^2$$

$$\eta = \frac{\pi R^4 (p_1 - p_2)}{v 8l} = \frac{\pi R^4 \Delta p}{v 8l}$$

$$\eta = \frac{\pi (2.3 \times 10^{-4} \text{ m})^4 \times 3.33 \times 10^2 \text{ pa}}{8 (7.2 \times 10^{-6} \text{ m}^3/\text{s}) (2.4 \times 10^{-2} \text{ m})}$$

$$\eta = \frac{\pi (2.3)(3.33)}{8 (7.2 \times 10^{-6})(2.4)} \times \frac{\text{m}^4 \times \frac{\text{N}}{\text{m}^2}}{\frac{\text{m}^3}{\text{s}} \times \text{m}}$$

$$\eta = \frac{24.061}{1.3824 \times 10^{-4}} = 1.8 \times 10^5 \text{ kg/ms}$$

خلورم مثال:-

که چیری د یوې مایع او استوانې لاندې ابعاد راکړل شوی وی، تاسو ترې د π قیمت محاسبه کړی؟

$$Q = 1.5 \text{ m}^3/\text{s}$$

$$\Delta p = 1.5 \text{ pa}$$

$$\eta = 2.3 \frac{\text{kg}}{\text{ms}}$$

$$d = 3 \text{ m}, l = 1 \text{ m}$$

PREPARED BY ASADULLAH (FARZAD)

(علم له عمل نه پرته هېڅ ګټه نه لری، او عمل له علم نه بغیر د یوه ناروغ شخص په شان دی)

$$Q = \frac{\pi d^4 \Delta P}{128 \eta l} \Rightarrow \pi d^4 \Delta P = Q 128 \eta l$$

$$\pi = \frac{Q 128 \eta l}{d^4 \Delta P} =$$

$$\frac{128 \left(1.5 \frac{m^3}{s}\right) \left(2.3 \frac{kg}{ms}\right) (1m)}{(3m)^4 (1.5pa)} = \frac{128(1.5)(2.3)(1)}{(81)(1.5)} \times$$

$$\frac{\left(\frac{m^3}{s}\right) \left(\frac{kg}{ms}\right) (m)}{(m^4)(pa)} = \frac{441.6}{121.5} \times \frac{\left(\frac{m^2}{s}\right) \left(\frac{kg}{s}\right)}{(m^3) \left(\frac{kgm}{s^2}\right)} = 3.6 \times$$

$$\frac{(m) \left(kg \frac{m}{s^2}\right)}{(m) \left(kg m / s^2\right)} \Rightarrow \pi = 3.6 \sim 3.1415$$

پنځم مثال:-

که چیری اوبه $d = 300cm$ قطر سره په یوه استوانه یی پیپ

کښې وه یوې غونډۍ ته په یوه مایله سطحه چي اوږدوالی یې $l =$

$20m$ او د ځمکې سره یې زاویه 45° درجی وی، پورته کوو، تاسو یې

ارتفاع او د فشار تغیر او د Q قیمت په

$[(0^\circ C), (100^\circ C)]$ درجو کښې پیدا کړي؟

حل: ددې د مثال د حل او د ښه پوهېدلو لپاره باید لاندې پړاوونه

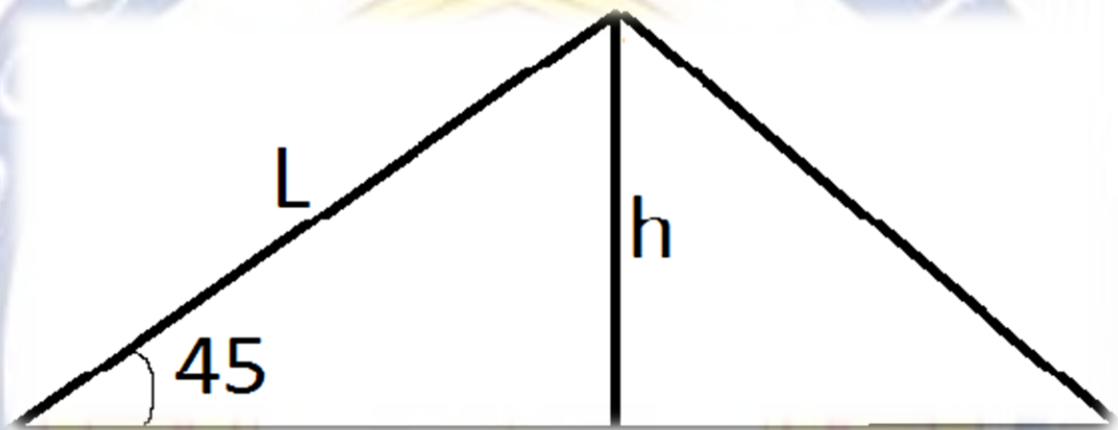
ووهل شي.

PREPARED BY ASADULLAH (FARZAD)

(علم له عمل نه پرته هېڅ ګټه نه لری، او عمل له علم نه بغیر د یوه ناروغ شخص په شان دی)

مضمون: عمومي فزيک (ميخانيک)

الف:- دا چي مایله سطحه د ځمکې سره 45° درجې زاویه جوړوي، معلومه خبره ده چي د h ضلعه یې په ځمکې باندې عمود ده، په نتیجه کي ویلای شو، چي لاسته راغلی مثلث قایم الزاویه دی، نظر د ساین قضیې ته لرو چي:

$$\sin 45^\circ = h/l \Rightarrow h = l \times \sin 45^\circ$$

$$= 20m \times \frac{1}{2} = 10m \Rightarrow h = 10m$$

لکه څنگه چي د اوبو کثافت 1 دی، نو لرو چي:

$$\Delta p = p_1 - p_2 = \rho gh \Rightarrow 1 \times 9.81 \times 10$$

$$= 98.1pa \Rightarrow \Delta p = 98.1pa$$

PREPARED BY ASADULLAH (FARZAD)

$$d = 2R \Rightarrow R = d/2 = 300cm/2 = 150cm$$

$$\Rightarrow R = 1.5m$$

fluid	η
water(0°C)	1.8
water(100°C)	0.3

د Q قيمت په صفر درجه کښې:

$$Q = \frac{\Delta P \pi R^4}{8l\eta} = \frac{\pi(98.1pa)(1.5m)^4}{8(20m)(1.8 \frac{kg}{ms})}$$

$$= \frac{\pi(98.1)(1.5)}{8(20)(1.8)} \times \frac{\frac{N}{m^2} \times m^4}{m \times \frac{kg}{ms}}$$

$$= \frac{462.29}{288} \times \frac{\frac{N \times m^2}{1}}{\frac{kg}{s}} = 1.61 \frac{m^3}{s}$$

د Q قيمت په ۱۰۰ درجو کښې:

مضمون: عمومي فزیک (میخانیک)

$$\begin{aligned}
 Q &= \frac{\Delta P \pi R^4}{8l\eta} = \frac{\pi(98.1 \text{ pa})(1.5 \text{ m})^4}{8(20 \text{ m})(0.3 \text{ kg/ms})} \\
 &= \frac{\pi(98.1)(1.5)}{8(20)(0.3)} \times \frac{\frac{\text{N}}{\text{m}^2} \times \text{m}^4}{\text{m} \times \text{kg/ms}} \\
 &= \frac{462.29}{48} \times \frac{\text{N} \times \text{m}^2}{\text{kg/s}} = 9.63 \frac{\text{m}^3}{\text{s}}
 \end{aligned}$$

$$Q \text{ as } (0^\circ\text{C}) = 1.61 \frac{\text{m}^3}{\text{s}}$$

$$Q \text{ as } (100^\circ\text{C}) = 9.63 \frac{\text{m}^3}{\text{s}}$$

که چیرې نوموړو دوو قیمتونو ته ځیر شو، نو یوه کوچینی نتیجه به تر لاسه کړو، هغه دا چې د تودوخې د درجې په زیاتوالي سره د اوبو سیال زیاتېږي.

دا کوچینی مقاله می، یوسیمینار د راکړل شوی موضوع په توګه د ښاغلي استاد محمود سنگین له طرفه، می د هسو ټولګه ده، له ملتیا مو مننه.

(فرزاد)

PREPARED BY ASADULLAH (FARZAD)

مضمون:-عمومي فزيک (ميخانيک)

اخځليکونه

۱:-عمومي فزيک ميخانيک(ژباړه او ليکنه: انجينر ديپلوم محمود (سنگين))

۲:-عمومي فزيک(ليکوال:استاد محمد عظيم (خاموش))

3:-VISUAL PHYSICS school of physics university of
studneyAustralia(viscosity)

4:-FLUID MECHANICS BY FRANK M.WHITE

5:- internet websites

PREPARED BY ASADULLAH (FARZAD)

(علم له عمل نه پرته هېڅ ګټه نه لري، او عمل له علم نه بغير د يوه ناروغ شخص په شان دی)

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library